

[Hanne Reintoft.]

kan sige ét til pressen og noget andet i folketinget. Bestemmelsen i stk. 1 finder anvendelse, netop såfremt en minister giver folketinget urigtige eller villedende oplysninger eller under folketingets behandling af en sag fortier oplysninger, der er af væsentlig betydning for tingets bedømmelse af sagen. Jeg vil indrømme regeringen, at skulle de sidste sætninger tages alvorligt, så kunne der blive nok at lave, når man tænker på kildeskattehus-sagen og visse af forsvarsministerens forklaringer i den senere tid.

Alle juridiske betingelser for at rejse en rigsretssag mod justitsministeren skulle således i denne sag være til stede, men antagelig må man regne med, at et parlamentarisk flertal uden hensyn til grundlov, ministeransvarlighedslov og de faktisk foreliggende forhold vil afvise det.

Det, vi kan få ud af denne debat, er derfor faktisk at se lidt nærmere på hele rigsretsinstitutionen — lever den endnu? Det er det, der bliver problemet i dag.

Den sidste rigsretssag fandt sted i 1910 mod J. C. Christensen og Sigurd Berg i anledning af Albertiaffæren. J. C. Christensen blev frifundet, og Sigurd Berg fik en lille bøde. Men det mest interessante ved debatten omkring denne sag var, at alle de, der i den offentlige debat havde haft en forudanset om, at der var noget i vejen med Albertis embedsførelse og forhold, blev udsat for en meget forarget kritik, fordi man ikke kunne tillade sig — hed det sig dengang — ikke at have tilstrækkelig tillid til noget så ophøjet som en justitsminister. Manden viste sig senere at være slet og ret svindler.

Siden da har rigsretsinstitutionen ikke været brugt, det vil sige, den har været misbrugt en enkelt gang. I 1930'erne foregik der som bekendt, om end gerne glemt, en omfattende registrering af personer, der udøvede en lovlig politisk virksomhed. Folk blev registreret for de mindste bagateller; det er muligt, det er det, ministeren også i dag opfatter som „overdrev“. Man blev registreret for at have modtaget en postpakke fra Sovjetunionen indeholdende nogle af Lenins værker — jeg har det her, hvis ministeren er interesseret — man blev registreret for deltagelse i almindelige politiske møder som f. eks. 1. maj-arrangementer.

Også dengang blev der fra venstreside protesteret over for denne meningsterror, og også dengang blev protest og kritik fejlet af bordet med bortforklaringer om, at man kun tog fat, når det var noget meget alvorligt. Det kom til at koste mange mennesker meget dyrt.

Da folketinget her i 1941 brød grundloven og man i samarbejde med den tyske besættelsesmagt begyndte at jage og arrestere og senere deportere folk med en i henhold til vor forfatning lovlig politisk opfattelse, viste det sig, hvad en sådan politisk registrering kan føre ud i. En registrering antagelig nøjagtig magen til den, der foregår i dag, trods ministerens forskellige forklaringer herom.

Ikke blot for en række kendte personer er deres skæbne forårsaget af denne danske registrering; det gik ud over hundredvis af almindelige mennesker, der i 1930'erne havde givet deres mening til kende inden for demokratiets rammer. Lad mig nævne to nu glemte menneskeskæbner, mennesker, der vel kun er et savn for dem, der holdt af dem, og for dem, der blev deres kammerater.

Det første tilfælde drejer sig om et kartotekskort på en mand, der hed Jensen. Han var registreret for i 1937 at have været med til at afholde demonstrationsmøde til fordel for, hvad politiet på kartotekskortet betegnede som „de røde i den spanske borgerkrig“. I 1938 blev han ifølge kortet sekretær for foreningen Sovjetunionens Venner, og i 1939 er han registreret for på et aktivmøde i denne forening offentligt at have aflagt rapport om, at foreningen nu havde 3.200 medlemmer. Det var, hvad det danske politi kunne oplyse den tyske besættelsesmagt om. I 1945 krævede han dødsmerket af sted fra sygekolonnen fra en kz-lejr og døde få dage efter befrielsen fra denne lejr.

En anden ung mand ved navn Sørensen er også registreret for på den førstnævnte dato at have talt ved det møde om den spanske borgerkrig. Alene den oplysning førte også ham til kz-lejr i Tyskland. Han led frygteligt under hele opholdet på grund af et ubehandlet brækket ben, slæbte sig angrebet af plettypus alligevel hjem til Danmark og døde få dage efter næsten uden at hilse på sin kone, som han var blevet gift med få uger før han med det danske